

PLANUL:

Introducere	3
Capitolul I. Aspecte generale privind activele curente la întreprindere.....	5
1.1 Esența, conținutul și structura activelor circulante în sfera proceselor economice.....	5
.1.1 Conținutul activelor circulante.....	5
1.1.2 Structura activelor circulante.....	6
1.1.2.1 Gestionarea mijloacelor bănești.....	6
1.1.2.2 Gestionarea creanțelor.....	8
1.2 Clasificarea activelor circulante.....	10
1.3 Ciclul de exploatare.....	11
Capitolul II. Gestiunea activelor curente.....	13
2.1 Stocuri și gestiunea lor.....	13
2.1.1 Metode de dimensionare a stocurilor.....	16
2.2 Surse de finanțare a activelor curente.....	19
2.3 Rotația activelor curente.....	21
Capitolul III. Analiza economico – financiară la Î.S. C.I. „Inmacom Didactic”.....	23
3.1 Analiza generală a structurii activelor.....	23
3.2 Analiza generală a structurii surselor de finanțare a activelor.....	29
3.3 Analiza lichidității.....	32
3.4 Analiza fluxurilor bănești.....	34
3.5 Analiza rotației activelor.....	35
3.6 Analiza rentabilității.....	36
Concluzii.....	40
Bibliografie.....	42
Anexe	

INTRODUCERE

Actualmente Republica Moldova depășește o perioadă îndelungată de tranziție la economia de piață, unde activitatea economică este concentrată în veriga de bază a economiei – întreprinderi – unde se creează bunurile materiale și serviciile necesare societății. Pentru a activa în orice ramură a economiei, conducătorul din cadrul acesteia trebuie să dispună de o informație economică detaliată și veridică. Informația necesară pentru desfășurarea activității eficiente este oglindită în evidența contabilă, care prin metodele sale științifice reflectă situația creată în ansamblu, precum și aspectele cele mai însemnate.

Conducerea, pe de o parte, are nevoie de informații depline și la timp pentru a lua decizii, precum și pentru evaluarea rezultatelor lor. Pe de altă parte, întreprinderea trebuie să furnizeze datele necesare persoanelor care au efectuat investiții sau au de gând să facă investiții. În afară de aceasta, întreprinderea este dator să raporteze statului privind alocarea impozitelor, taxelor etc.

În condițiile unei economii de piață, profitabilitatea și lichiditatea reprezintă două probleme principale ale managementului. Lichiditatea unei întreprinderi în mare parte depinde de activele lichide curente (pe termen scurt) care reprezintă activele financiare ce rezultă în urma operațiilor bănești, de investire a banilor și de creditare. Activele lichide curente au o utilitate mare datorită faptului că sunt de obicei disponibile în termen scurt pentru achitarea datoriilor pe termen scurt.

Mijloacele bănești reprezintă una din cele mai ingenioase creații ale omenirii. Ele au mijlocit schimbul de mărfuri, au facilitat funcționarea economiei și au dat impuls dezvoltării societății.

În condițiile actuale, managerii de toate rangurile trebuie să cunoască tehnicile de utilizare a disponibilităților bănești ale întreprinderii pentru maximizarea profitului concomitent cu menținerea lichidității întreprinderii. Această cerință privește activele lichide curente ale întreprinderii ca și activele productive precum terenurile, clădirile și echipamentele de producție.

Scopul acestei lucrări constă în cercetarea bazei normative și legislative care reglementează gestiunea activelor curente la întreprindere; precăutarea aspectelor teoretice și practice ale gestiunii activelor curente.

În această lucrare sunt utilizate cele mai răspândite metode de analiză prin redarea esenței lor într-o formă accesibilă, începând cu terminologia economică, formulele de calcul, tabelele analitice, precum și concluziile contextuale.

Lucrarea de față cuprinde trei capitole în care se generalizează informația economică privind gestiunea activelor curente. În primul capitol se abordează aspectele generale ale activelor curente la întreprindere.

În structura economică a întreprinderii, activele circulante joacă rolul de obiect asupra căruia se realizează acțiunea de prelucrare și transformare. Stocurile de mijloace circulante înglobează materii prime și materiale aflate în diferite faze ale prelucrării. În activul bilanțului, activele curente

se află și sub formă de creanțe asupra clienților și debitorilor, iar odată cu vânzarea produselor finite, elementele de active nu dispar, valoarea lor se transformă în creanță, pînă la încasarea contravalorii sub formă de bani. Așa obținem încă un element al activelor circulante – mijloacele bănești

Scopul oricărei întreprinderi constă în utilizarea cît mai eficientă a activelor, în accelerarea rotației acestora.

Formarea patrimoniului necesar pentru desfășurarea activității economico-financiară a întreprinderii se efectuează pe seama diferitelor surse de finanțare. Aceste două aspecte sunt mai desfășurate analizate în capitolul doi al prezentei lucrări.

În capitolul trei al acestei lucrări este analizată situația economico-financiară a întreprinderii Î.S.C.I. „Inmacom Didactic”, care este o parte componentă a raportului anual financiar, și urmărește scopul de a face informația, conținută în acesta, clară și înțeleasă de toate categoriile de utilizatori.

La elaborarea acestei lucrări am consultat un șir de acte normative, de lucrări, manuale ale autorilor din Republica Moldova. De asemenea pentru elucidarea aspectelor practice am folosit date concrete din rapoartele financiare pentru anii 2000 – 2001 întocmite în instituția analizată.

CAPITOLUL I. Aspecte Generale Privind Activele Curente La Întreprindere

1.1 Esența, conținutul și structura activelor circulante în sfera proceselor economice

Societățile din sfera activităților economice își constituie capitalul din aporturi în numerar și din aporturi în bunuri. *Numerarul* va reprezenta cea mai importantă parte a capitalului activ pe seama căreia să se realizeze atât aprovizionarea și formarea stocurilor, cât și susținerea proceselor economice în sine.

Din *aporturile în natură*, o parte se materializează în active fixe sub forma clădirilor, terenurilor, utilajelor, iar o altă parte, tot în formă materială, este reprezentată de materii prime, materiale, obiecte de inventar, adică elementele patrimoniale ce nu satisfac condițiile de a fi incluse în categoria mijloacelor fixe.

Pentru a face să funcționeze aceste valori întreprinderea trebuie:

- A. Să cumpere materii prime;
- B. Să asigure stocuri pe parcursul lanțului de producție, ca să se evite întreruperile în activitate;
- C. Să vîndă pentru a-și asigura resursele cheltuite;

Adică întreprinderea pe lângă instrumente de producție mai are nevoie și de active curente.

1.1.1 Conținutul activelor circulante

Active circulante – denumite și active curente, valori circulante, bunuri mobile sau mijloace circulante, cuprind valorile economice sub forma stocurilor, creanțelor, investițiilor financiare și disponibilităților bănești.

Activele circulante sunt o parte a activului economic, care se caracterizează prin transformarea permanentă ale formelor funcționale prin consumarea lor într-un singur ciclu de exploatare și transmiterea valorii integrale asupra producției în care se încorporează.

Stocurile au ponderea cea mai mare în structura activelor curente și nu trebuie să fie nici foarte mare și nici foarte mic.

Valorile realizabile pe termen scurt sunt alcătuite din *creanțe* ce apar din operațiunile de exploatare, adică odată cu vînzarea produselor finite, elementele de active circulante nu dispar, valoarea lor transformîndu-se în creanțe, pînă la încasarea contravalorii sub formă de bani.

Elementul fundamental al activității îl reprezintă *mijloacele bănești*, adică disponibilitățile bănești din casă sau de la bancă, care asigură achiziționarea de materii prime și materiale necesare procesului de producție propriu-zis.

1.1.2 Structura activelor circulante

1.1.2.1 Gestionarea mijloacelor bănești

În activitatea oricărei întreprinderi o importanță majoră revine existenței și mișcării mijloacelor bănești. Nici o întreprindere nu poate să desfășoare activitatea fără fluxuri bănești. Pe de o parte, pentru fabricarea produselor, prestarea serviciilor este necesar de achiziționat materii prime, materiale, ambalaj, de angajat lucrători etc. și aceasta condiționează plățile de mijloace bănești. Pe de altă parte, pentru producția vândută sau serviciile prestate întreprinderea primește mijloace bănești. În afară de aceasta, întreprinderea are nevoie de mijloace bănești pentru achitarea impozitelor, taxelor la buget, achitarea cheltuielilor generale, comerciale, plata dividendelor etc.

Importanța acestui tip de active, cum sunt mijloacele bănești este determinată de trei cauze principale:

- ✓ *caracter de rutină* – mijloacele bănești sunt utilizate pentru efectuarea operațiilor curente, întreprinderea este nevoită să țină permanent mijloacele bănești disponibile în contul de decontare;
- ✓ *prudență* – activitatea întreprinderii nu are un caracter strict determinat, de aceea mijloacele bănești sunt necesare pentru efectuarea plăților neprevăzute.
- ✓ *caracter speculativ* – mijloacele bănești sunt necesare din considerente speculative, deoarece întotdeauna există probabilitatea că va apărea pe neașteptate posibilitatea unei investiții avantajoase.

Disponibilitatea mijloacelor bănești ale unei întreprinderi deseori este legată de faptul dacă activitatea acesteia este rentabilă sau nu. Astfel, în baza datelor contabilității întreprinderea poate avea profit net, care este reflectat în raportul privind rezultatele financiare și poate fi calculat după relația:

$$\text{Profit} = \text{Venituri} - (\text{Consumuri} + \text{Cheltuieli})$$

și totodată poate avea deficit de mijloace bănești (MB):

$$\text{Fluxul net de MB} = \text{Încasări de mijloace bănești} - \text{Plăți de mijloace bănești}$$

Perfecționarea gestiunii mijloacelor bănești trebuie să fie îndreptată în următoarele direcții:

- Prognozarea fluxurilor bănești;
- Determinarea nivelului optim al mijloacelor bănești;
- Analiza mișcării mijloacelor bănești.

Necesitatea prognozării fluxurilor mijloacelor bănești devine o problemă deosebit de actuală. În special, aceste calcule sunt necesare la elaborarea planului de afaceri, la argumentarea proiectelor de investiții, creditelor solicitate etc. Prognoza se efectuează pentru o perioadă anumită împărțită în subperioade: anul pe trimestre, anul pe luni, trimestrul pe luni etc.

Necesitatea analizei fluxului mijloacelor bănești este determinată de următoarele împrejurări:

- A. De pe poziția activității curente (operaționale) mijloacele bănești joacă un rol foarte important, deoarece ele pot fi folosite pentru lichidarea oricăror lacune și întreruperi în procesele financiare și de producție;
- B. Profitul și mijloacele bănești – nu este una și aceeași; în activitatea curentă întreprinderea lucrează cu bani și nu cu profitul;
- C. Pentru aprecierea eficienței activității întreprinderii este important a cunoaște ce tipuri de activități generează volumul principal de încasări și plăți bănești.

În ultimii 30 de ani raportul privind fluxul mijloacelor bănești se consideră unul din principalele rapoarte financiare ale fiecărei întreprinderi occidentale. În Republica Moldova acest raport financiar a apărut prima dată în anul 1998. Raportul privind fluxul mijloacelor bănești se întocmește și se prezintă în conformitate cu S.N.C.7 “Raportul privind fluxul mijloacelor bănești” pe tipuri de activități.

1.1.2.2 Gestionarea creanțelor

Activitatea oricărei întreprinderi generează un sistem complex și variat de relații economice și juridice cu cumpărătorii de produse și mărfuri livrate, beneficiarii de servicii prestate, personalul angajat, bugetul de stat privind plata impozitelor și taxelor, alte persoane juridice și fizice.

Creanțele – reprezintă drepturi juridice ale întreprinderii ca creditor de a primi la scadența stabilită de contractele întocmite, cambiile primite sau de alte documente o sumă de bani, bunuri materiale ori alte valori de la persoane juridice sau fizice numite debitori.

Creanțele întreprinderii se înregistrează în contabilitate la valoarea nominală. Creanțele în valută străină se reflectă în rapoartele financiare în valuta națională, prin aplicarea cursului de schimb valutar la data întocmirii documentelor justificative, la finele perioadei de gestiune (data întocmirii *Bilanțului contabil*) și la data achitării acestora.

În funcție de proveniența sau conținutul economic deosebim:

Creanțele comerciale reprezintă acea parte a creanțelor care apare în cazul când momentul transmiterii către cumpărător a drepturilor de proprietate asupra produselor, mărfurilor și alte active livrate, precum și cel al prestării de servicii nu coincide cu momentul achitării acestora. Evidența analitică a creanțelor pe termen scurt aferente facturilor comerciale se ține pe fiecare debitor, pe termene de formare și de achitare ale acestora.

Creanțele bugetului față de întreprindere apar ca urmare a diferențelor dintre sumele calculate și achitate la buget ale impozitelor și taxelor. Situațiile de apariție a creanțelor sunt în dependență de specificul operațiunilor economice și tipul impozitului.

Creanțele personalului reprezintă datoriile ale angajaților față de întreprindere și apar în urma:

- Acordării avansurilor spre decontare (titularilor de avans);
- Procurarea de către angajați a mărfurilor cu achitare în rate;
- Recuperării de către gestionari a daunei materiale cauzate;
- Altor datorii (privind pensiile alimentare și alte titluri executorii);

Titulari de avans sunt angajații întreprinder , cărora li se eliberează mijloace bănești spre decontare. Avansul eliberat este destinat acoperirii cheltuielilor care urmează a fi suportate de către angajatul respectiv, cum sunt cheltuielile de deplasare și cele gospodărești.

Întreprinderile pot să presteze angajaților săi servicii de intermediere (în calitate de garant) în vederea achitării mărfurilor procurate de către aceștia în rate. Achitarea în astfel de cazuri poate fi efectuată:

- pe seama creditelor bancare acordate angajaților întreprinderii;
- prin reținerea din salariile calculate angajaților a sumelor spre achitare.

Creanțele privind recuperarea daunei materiale apar în cazurile în care întreprinderii i-au fost cauzate prejudicii, cum ar fi lipsurile de bunuri materiale din vina gestionarilor constatate cu ocazia inventarierii, rebuturile în producție etc.

Creanțele privind veniturile calculate reprezintă sume datorate întreprinderii aferente veniturilor care sunt determinate în baza contractelor încheiate sau legislației în vigoare. Veniturile calculate ale întreprinderii cuprind:

1. venituri privind arenda;
2. venituri privind dobânzile și redevențele calculate;
3. veniturile privind dividendele calculate;
4. alte venituri.

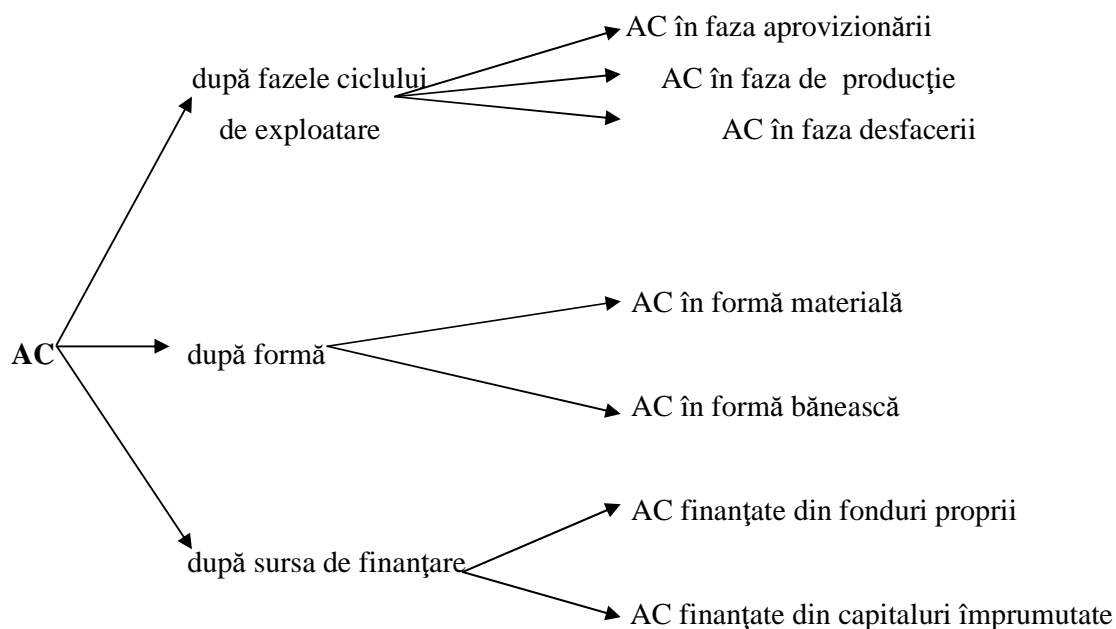
În afară de creanțele comerciale, creanțele personalului, părților legate, bugetului, în procesul activității economice a întreprinderii apar alte creanțe:

- privind recuperarea pierderilor – suma despăgubirilor calculate de la companiile de asigurări ca urmare a apariției cazului de risc asigurat de întreprindere sau suma recompenselor calculate de la organele de stat sau alți agenți economici.
- ale organelor de asigurări sociale – apar în urma depășirii sumelor virate CNAS asupra sumelor calculate, precum și în cazul plăților excedentare a sumelor cuvenite din bugetul asigurărilor sociale, efectuate de întreprindere salariaților proprii;

- privind reclamațiile înaintate și recunoscute – unde se include suma daunei materiale provocate, precum și suma veniturilor ratate și amenzilor. Reclamațiile se prezintă împreună cu documentele care justifică încălcarea condițiilor contractuale și mărimea daunei produse;
- ale băncilor comerciale – pot apărea în cazul virării greșite a mijloacelor bănești din conturile curente ale întreprinder, ca urmare a unei erori bancare;
- privind alte operațiuni.

1.2 Clasificarea activelor circulante

Din punct de vedere al fazelor procesului de exploatare în care se găsesc, activele circulante (AC) pot fi:



Ponderea primului criteriu depinde de condițiile concrete în care se desfășoară aprovizionarea, producția și comercializarea.

Îmbinarea celor două categorii de fonduri (proprii și împrumutate) din ultimul criteriu reprezintă o importanță deosebită, care trebuie să asigure o reducere a costului capitalului, un grad rezonabil de îndatorare și o structură financiară corespunzătoare nevoilor de dezvoltare.

1.3 Ciclul de exploatare

Ciclul de exploatare reprezintă ansamblul operațiunilor realizate pentru atingerea obiectivului întreprinderii, ce constă în producerea de bunuri și servicii.

Ciclul de exploatare cuprinde mai multe faze și anume:

1. *faza aprovizionării* – achiziționarea de bunuri și servicii;
2. *faza producției* – transformarea bunurilor și serviciilor în produs finit;
3. *faza comercializării* – vânzarea produselor.

Acest proces trebuie să funcționeze continuu pentru a asigura o folosire deplină a mijloacelor puse în mișcare, adică a muncii și capitalului.

Funcționarea normală și continuă a ciclului de exploatare este asigurată prin existența stocurilor care reprezintă anumite cantități de resurse materiale și cărora le corespund din punct de vedere financiar niște fonduri.

Fluxul fizic al intrărilor și cel al ieșirilor este discontinuu, astfel apar stocurile:

- de materii prime și materiale;
- în curs de fabricație;
- de produse finite.

În sfera aprovizionării se au în vedere mai multe forme de formare și finanțare a stocurilor, luându-se în considerare metoda stocului zero, care ar presupune o funcționare ideală a proceselor de transformare și a celor de comercializare. Aceasta înseamnă că, la sfârșitul zilei, în sfera aprovizionării nu trebuie să existe immobilizări. În același timp, este luată în considerație și noțiunea de stoc global, noțiune ce include rezervele de producție (aprovizionările), resursele din sfera de producție (cheltuieli avansate în procesul de producție) și stocurile de produse finite.

Stocul global trebuie să îndeplinească mai multe cerințe, dintre care:

- să fie complet, să cuprindă toate felurile de resurse materiale;
- să fie suficient în orice moment, luând în considerație înlăturarea blocării de fonduri în stocuri supranecesare;
- să fie completat în mod sistematic, luând în considerație minimizarea cheltuielilor de aprovizionare și stocare.

CAPITOLUL II. Gestiunea Activelor Curente

2.1 Stocuri și gestiunea lor

Între ritmicitatea producției, a vânzării mărfurilor și ritmicitatea aprovizionării unităților este necesar să existe o permanentă sincronizare.

Aprovizionarea cu materii prime și materiale are un caracter intermitent din cauza volumului și diversității resurselor materiale necesare desfășurării activității întreprinderii, răspîndirii teritoriale a furnizorilor, în timp ce procesul de producție are un caracter continuu. Astfel, asigurarea concordanței între aprovizionare și producție se realizează prin constituirea în întreprindere a stocurilor de mărime și asortiment determinat la nivelul capacității de prelucrare și al cererii pe piață.

Stocurile – active circulante materiale destinate utilizării în procesul de producție, fabricate în cadrul acestui proces sau cumpărate în vederea revînzării.

Stocurile de mărfuri și materiale cuprind categoriile de bunuri economice aflate la dispoziția întreprinderii și destinate:

- Pentru a fi consumate la prima lor utilizare;
- Pentru a fi înregistrate ca producție în curs de execuție;
- Pentru a fi vîndute în aceeași stare sau după prelucrarea lor în procesul de producție.

Spre deosebire de celelalte categorii de bunuri aflate la întreprindere, stocurile se caracterizează prin faptul că se consumă la prima lor utilizare în procesul de producție și trebuie înlocuite cu exemplare noi. În cadrul ciclului de exploatare stocurile își schimbă atît forma, cît și conținutul lor material.

Într-o întreprindere, stocurile se regroupează în trei categorii de bunuri:

1. materii prime;
2. producție neterminată;
3. produse finite.

Iar într-o întreprindere comercială stocurile sunt constituite din mărfuri.

Nivelul stocurilor de materii prime depinde de:

- ✓ previziunile producției întreprinderii;
- ✓ posibilitățile de aprovizionare și fiabilitatea țărilor producătoare (atunci cînd e vorba de produse precum petrolul sau alte produse importate);
- ✓ de prețul materiei prime.

Nivelul stocului de producție neterminată depinde de durata proceselor de producție, iar nivelul stocului de produse finite depinde de coordonarea între producție și vînzări.

Obiectivul unei bune gestionări a stocurilor este de a minimiza costurile ce rezultă din deținerea de stocuri.

Modelul clasic de gestionare a stocurilor are drept scop determinarea cantității pentru fiecare din comenzi, ținând cont de:

- costuri fixe de trimitere și recepția comenzii;
- cifra de afaceri;
- costul de imobilizare a stocurilor.

Stocurile implică două categorii de costuri:

1. costuri de depozitare – care cuprinde suma cheltuielilor ce trebuie efectuate pe timpul staționării resurselor materiale în stoc și anume:
 - de stocaj;
 - de asigurare;
 - de depreciere;
 - de deteriorare;
 - costul capitalului imobilizat, care trebuie de asemenea luat în considerație deoarece dacă capitalurile nu erau imobilizate în stocuri, ele ar fi putut fi investite în alte active mai productive;
2. costuri de aprovizionare – livrare – acestea sunt costurile de reaprovizionare și livrare, fiind numite și de comandă. Ele sunt egale cu produsul dintre suma fiecărei comenzi și costul unitar al comenzii.

Există unele cheltuieli care sunt determinate de aprovizionare sau de mărimea comenzii de producție și alte cheltuieli care cresc o dată cu nivelul stocului. Primele costuri duc la aprovizionări masive și loturi mari în producție în scopul reducerii la un nivel acceptabil a costurilor unitare de emiterie a comenzii și a costurilor de pregătire. A doua categorie de cheltuieli duce la loturi mici, în scopul menținerii costului stocurilor la nivele acceptabile.

Principalele probleme care se pun în fața agenților economici sunt “când?” și “cu cât?” trebuie să se aprovizioneze o întreprindere astfel încât costul să fie cât mai mic, iar producția să se desfășoare în condiții bune. Opțiunile pentru constituirea și mărimea stocurilor sunt influențate de răspunsul la întrebarea “ce avantaje și ce pierderi se înregistrează dacă se stocchează mai mult sau mai puțin, pentru perioade mai lungi sau mai scurte de timp?”

Teoria matematică a stocurilor permite stabilirea momentului și volumului aprovizionării astfel încât politica urmarită să fie optimă. Ea utilizează modele matematice pentru determinarea regulilor de gestiune optimă a materiilor prime, materialelor și produselor finite, cu scopul minimizării cheltuielilor de aprovizionare-stocare în condițiile în care să se asigure realizarea continuă, eficientă a procesului de producție.

Gestiunea stocurilor poate fi privită în două accepțiuni:

- a) *în sens restrâns*, de evidență propriu-zisă, în care se urmărește mișcarea materiilor prime, materialelor (intrările, ieșirile, stocul inițial, stocul final);
- b) *în sens larg*, de modelare și optimizare a proceselor de stocare prin luarea în considerare a costurilor implicate de existența stocurilor în întreprinderi.

Gestionarea eficientă a stocurilor depinde de:

1. Relații directe și de durată cu furnizorii;
2. Stabilirea și urmărirea graficilor de aprovizionare;
3. Lichidarea întârzierilor în aprovizionare;
4. Reducerea cheltuielilor de transport;
5. Reducerea blocării de monedă în stocuri inutile;
6. Îmbunătățirea condițiilor de păstrare și gestionare a resurselor;
7. Reducerea pierderilor în timpul transportării și depozitării.

2.1.1 Metode de dimensionare a stocurilor

Uneori este imposibil și neeconomic să se aprovizioneze materii prime și materiale în momentul când sunt cerute în producție. Pe de altă parte, unitatea beneficiară se poate găsi în altă localitate decât unitatea de la care se aprovizionează, și în acest caz este imposibil ca materia primă să sosească în întreprindere chiar în momentul când este necesar să fie consumată în procesul de producție.

Aceste considerente economice fac necesară constituirea unui stoc care reprezintă un volum de materiale provizoriu neutilizat.

Stocurile de producție – reprezintă totalitatea resurselor materiale destinate consumului producției, aflate în depozitul întreprinderilor consumatoare.

Stocul de producție este format din:

- stoc curent;
- stoc de siguranță;
- stoc pentru transport intern;
- stoc sezonier (de iarnă).

Fiecare categorie de stoc îndeplinește funcții specifice.

Stocul curent – reprezintă cantitatea de materiale necesare pentru asigurarea procesului de producție între două aprovizionări consecutive.

Stocul curent este o mărime dinamică care înregistrează un nivel maxim la data când se primește un lot de livrare de la furnizori; nivelul minim este momentul în care se asigură

reîntregirea stocului. Pentru desfășurarea continuă a procesului de producție este necesar ca atunci când stocul curent atinge nivelul minim să sosească o nouă comandă.

În situația creată există metode de dimensionare a stocurilor, și anume *metoda ABC* – o strategie financiară eficientă de gestiune a stocurilor și care împarte stocurile de active circulante în trei grupe:

- A. articole de active circulante de valoare mare, dar cu pondere mică în numărul total de articole;
- B. articole de active circulante de valoare medie și cu pondere medie în numărul total de articole;
- C. articole de valoare mică pe unitatea de măsură, dar cu pondere ridicată în numărul total de articole.

Metoda ABC permite:

- ✓ o urmărire detaliată a stocurilor din grupele A și B și o determinare a mărimii matematice optime a acestora, astfel că necesarul de capitaluri pentru formarea și păstrarea lor să fie minim;
- ✓ o urmărire globală a stocurilor din grupa C, care se vor aproviziona în loturi mari pentru perioade mari de timp și pentru a reduce cheltuielile de transport – aprovizionare.

În cazul în care furnizorul nu respectă termenele de livrare, lotul de livrare nu corespunde cantitativ sau calitativ, sau ritmul consumului a fost mai rapid decât cel estimat, stocul curent nu poate fi reîntregit în momentul atingerii nivelului minim, iar procesul de producție poate înregistra întreruperi. Pentru a evita această situație se formează un stoc de siguranță.

Stocul de siguranță – reprezintă cantitatea de materiale necesară pentru asigurarea continuității procesului de producție în cazul eventualelor întreruperi în aprovizionare, ca urmare a unor neregularități în procesul de producție al furnizorului sau în transport, precum și în cazul în care a crescut consumul mediu zilnic, stocul curent fiind epuizat mai repede.

Stocul pentru transport intern – reprezintă cantitatea de materiale necesară pentru asigurarea continuității procesului de producție în cazul în care sunt necesare transporturi de la un depozit central la punctele de consum.

Stocul de iarnă – cuprinde cantitatea de materiale necesară pentru asigurarea continuității procesului de producție în timpul iernii, când nu este posibilă exploatarea unor materiale datorită condițiilor climatice nefavorabile.

O altă metodă de dimensionare a stocurilor este *metoda CANBAN* (denumită și *metoda stocului zero* sau *metoda de producție în flux continuu*) – ce a fost dezvoltată în Japonia de firma Toyota, fiind utilizată acum și în S.U.A., Europa.

Ideea de bază a sistemului constă că întreprinderea trebuie să dețină un stoc minimal, însă pentru aceasta furnizorii săi ar trebui să poată livra la timp piesele care îi sunt necesare întreprinderii.

Pentru ca întreprinderea să poată livra rapid trebuie ca ea să țină relații urmărite cu furnizorii în baza unei bune coordonări.

Sistemul CANBAN modifică ipotezele modelului clasic deoarece:

1. diminuează costul de comandă a stocurilor;
2. diminuează stocul de securitate, ameliorând relațiile dintre întreprindere și furnizorii săi.

Acest sistem permite degajarea bugetului de venituri și cheltuieli utilizând resursele pentru noi investiții.

Stocurile constituite după sectoare reprezintă o parte mai mult sau mai puțin importantă a bilanțului întreprinderii, în același timp un stoc crescut antrenează costuri.

Metoda CANBAN consideră că costurile pot fi minimizate în baza unei bune localizări și coordonări între întreprinderi.

Dimensionarea stocurilor de producție la niveluri mai mari decât nevoile reale ale producției duce la apariția stocurilor supranormative, ceea ce provoacă imobilizări de capital antrenat în cumpărarea de materiale sau în produsele finite stocate și încă nevândute.

Dimensionarea la niveluri mai mici decât nevoile reale ale întreprinderii poate pune în pericol continuitatea procesului de producție și, ca urmare, provoacă micșorarea productivității muncii, mărirea costurilor.

Surse de finanțare a activelor curente

În vederea asigurării continuității producției și a ritmicității vânzărilor, este necesară înnoirea permanentă a stocurilor și creanțelor. Astfel, apare o nevoie permanentă de capital. În acest context, se pune problema existenței unor surse permanente pentru finanțarea nevoilor permanente. Pentru cunoașterea situației patrimoniale la un moment dat, cea mai simplă expresie este redată de Activul Net Contabil (ANC) – care reflectă mărimea patrimoniului format numai pe seama surselor proprii și nu este împovărat cu datorii:

$$ANC = TOTAL \cdot ACTIV - DATOTII \cdot TOTALE = CAPITAL \cdot PROPRIU$$

Partea din surse financiare ce asigură finanțarea permanentă a activelor curente reprezintă **fondul de rulment** – care se formează din capitaluri proprii și din împrumuturi pe termen mediu și lung. Fondul de rulment se determină în două variante:

1. *Capital permanent – Active imobilizate;*
2. *Active curente – Resurse de trezorerie.*

În baza primei metode se apreciază modalitatea de finanțare a investițiilor în active curente, iar a doua metodă caracterizează posibilitatea aprecierii echilibrului financiar pe termen scurt privind nevoile și resursele de finanțare.

Fondul de rulment poate fi:

1. fond de rulment *brut* sau total, care desemnează toate elementele de active curente posibile a fi transferate în bani într-un termen mai mic de un an. El se compune din stocuri diverse, creanțe – clienți, avansuri acordate furnizorilor, disponibilități bănești în casă și în cont;

$$FRB = TOTAL \cdot ACTIVE \cdot CURENTE$$

2. fondul de rulment *net* (FRN) sau permanent, reprezintă o parte din capitalul permanent care finanțează activele curente. El se calculează prin două metode:

- a) $FRN = C_p - ATL$, unde C_p - capital permanent; ATL – active immobilizate;

- b) $FRN = AC - DTS$, unde AC – active curente; DTS – datorii pe termen scurt.

3. fondul de rulment *propriu* - reprezintă excedentul capitalului propriu față de activele immobilizate și arată autonomia de care dispune o întreprindere în finanțarea investițiilor în active curente, calculându-se după relația:

$$FRP = CP - ATL, \text{ unde } CP - \text{capital propriu.}$$

4. fondul de rulment *străin* – reprezintă datoriile la termen și se calculează după relațiile:

- a) $FRS = C_p - CP$;

- b) $FRS = FRN - FRP$.

În condiții normale, fondul de rulment trebuie să acopere NFR.

O altă sursă de finanțare este **necesarul fondului de rulment (NFR)**, care reprezintă necesarul de finanțare generat de activitatea întreprinderii în fiecare stadiu al ciclului de exploatare, fiind dependent de decalajul între încasări și cheltuieli. Necesarul fondului de rulment apare ca diferența între activele și pasivele de exploatare conform datelor din bilanț.

Necesarului permanent de finanțare îi corespund capitaluri permanente, iar nevoilor temporare le corespund creditele pe termen scurt.

Necesarul fondului de rulment la rândul său se calculează după relația:

$$NFR = AC \cdot (\text{exclusiv } MB) - DTS \text{ unde } MB - \text{mijloace bănești.}$$

Următoarea sursă de finanțare a activelor curente sunt **creditele pe termen scurt**, care sunt formate din:

1. *credite furnizor* – care apar atunci când furnizorii acceptă să nu fie plătiți odată cu livrarea mărfurilor;

2. *credite bancare pe termen scurt* – este acordat pînă la 12 luni, și în acest caz banca va lua drept gaj o încasare prevăzută sau gradul de solvabilitate a întreprinderii;
3. *datorii față de diverși creanțieri*, care reprezintă sumele datorate și neplătite, și cuprind:
 - salarii datorate personalului;
 - impozite datorate bugetului statului;
 - sarcini sociale asupra salariilor datorate unor organisme specializate în domeniul protecției sociale;
 - dividende de plătit asociațiilor și organizațiilor.

Rotația activelor curente

Trecerea continuă a fondurilor bănești dintr-o formă în alta, dintr-un proces economic în altul sub aspectul componenței materiale definește caracterul de *rotație* sau circulație a acestora.

Reînnoirea activelor circulante pe seama cifrei de afaceri reprezintă *durata de rotație* a acestora. Cuantificarea duratei de rotație a activelor circulante poate fi exprimată prin intermediul unor mărimi concrete, fundamentate fie pe date de planificare financiară, fie pe baza datelor efective preluate din bilanțul contabil.

Într-o anumită durată de timp, ca urmare a operațiunilor economico-financiare, pe seama cifrei de afaceri – în cea mai mare proporție – se reînnoiesc elementele de activ și, totodată, se achită datoriile scadente.

Durata de timp sau *viteza de rotație* necesară reînnoirii activelor circulante respectiv plății datoriilor scadente reprezintă *durata de rotație a capitalurilor* pe seama cifrei de afaceri, și este exprimat sub forma:

- Numărului de rotații;
- Durata unei rotații în zile (viteza de rotație în zile).

I. Numărul de rotații a capitalurilor plasate în active este dat de raportul:

$$NR = \frac{CA}{\bar{SAC}},$$

unde NR – număr de rotații a AC; CA – cifra de afaceri; \bar{SAC} - soldul mediu al AC din perioada de referință (care poate fi calculat cu ajutorul mediei aritmetice simple sau ponderate);

- Cu media aritmetică simplă:

$$\bar{SAC} = \frac{AC_1 + AC_2 + AC_3 + AC_4}{4},$$

unde $AC_{1,2,3,4}$ – soldurile AC trimestriale; 4 – numărul trimestrelor.

- Cu media aritmetică ponderată:

$$\bar{SAC} = \frac{\frac{S_i I}{2} + AC_2 + AC_3 + AC_4 + \frac{S_f IV}{2}}{4},$$

unde $S_i I/2$ – soldurile de la începutul anului în proporție de 1/2; $S_f IV/2$ – stocul de la sfârșitul anului în proporție de 1/2; $AC_{2,3,4}$ – soldurile AC la începutul trimestrelor II, III și IV.

Această rată exprimă – global – câte cicluri complete parcurg activele circulante, într-o perioadă de timp (într-o lună, trimestru, an), pentru a se obține cifra de afaceri (scontată sau realizată).

II. Durata în zile a unei rotații evidențiază numărul de zile în care se înfăptuiește o rotație completă a capitalurilor plasate în active circulante.

Pot fi utilizate următoarele relații pentru determinarea acestui indicator:

$$D_{zr} = \frac{T}{NR},$$

unde D_{zr} – durata în zile a unei rotații; T – timpul exprimat în 90 zile (pentru trimestru) sau în 360 de zile; NR – număr de rotații în perioada considerată.

$$\text{sau: } D_{zr} = \frac{\bar{SAC}}{CA} * T,$$

unde \bar{SAC} - soldul mediu al AC din cadrul trimestruului sau anului; CA – cifra de afaceri pe trimestru sau pe an; T număr de zile din trimestru (90) sau pe an (360).

CAPITOLUL III. Analiza Economico – Financiară a Î.S. C.I. „Inmacom Didactic”

Analiza economico – financiară a situației patrimoniale a întreprinderii constă în efectuarea unui studiu complet privind eficiența activității acesteia la un moment dat și este necesară conducerii firmei pentru a lua decizii, precum și pentru evaluarea rezultatelor lor.

Întreprinderea analizată „Inmacom Didactic” a înregistrat la finele anului un volum de vânzări nete în valoare de 1325515 lei.

Analiza generală a structurii activelor

Datele din bilanțul contabil indică că totalul patrimoniului a scăzut în perioada raportată cu 17, 85%, ceea ce reprezintă 204,8 mii lei.

Diminuarea activelor în anul 2004 s-a datorat scăderii activelor curente (AC) în totalul activelor, de la 48% în a.2003 la 31% în an.2004.

$$Rata \cdot AC = \frac{AC}{Total \cdot Active};$$

$$\underline{2003}: \frac{549674}{1146772} = 0,48; \quad \underline{2004}: \frac{288053}{941989} = 0,31.$$

Modificările structurale ale patrimoniului în defavoarea activelor curente se explică prin depășirea ritmului creșterii activelor pe termen lung asupra ritmului creșterii activelor curente. Schimbările survenite în structura activelor sunt prezentate în tabelul 1.

Componența și structura patrimoniului întreprinderii

Tab.1

	Categoriile de active	Existente la 31.12.2003		Existente la 31.12.2004	
		Suma,mii lei	Pondere,%	Suma,mii lei	Pondere,%
1.	Active pe termen lung, inclusiv:	597098	52	653936	69,4
1.1	Active nemateriale la val. de bilanț	1813	0,16	1110	0,12
1.2	Active materiale pe TL, din care:	592451	51,7	651391	69,1
1.2.1	Active materiale în curs de execuție	-	-	-	-
1.2.2	Mijloace fixe la valoarea de bilanț	592451	51,7	651391	69,1
1.3	Active financiare pe termen lung	2834	0,24	1435	0,15
2	Active curente, inclusiv:	549674	47,9	288053	30,6
2.1	Stocuri de mărfuri și materiale	99281	8,66	27171	2,8
2.2	Creanțe pe termen scurt	309154	26,9	64976	6,9
2.3	Mijloace bănești	138986	12,1	194609	20,6
2.4	Alte active pe termen scurt	2253	0,2	1297	0,14
	Total activ	1146772	100,0	941989	100,0

Din datele tabelului observăm creșterea nivelului de imobilizări a activelor pe termen lung (ATL) de la 52% în a.2003 la 69,4% în a.2004.

$$\text{Rata} \cdot \text{imobilizarilor} = \frac{ATL}{TA};$$

$$\underline{2003}: \frac{597098}{1146772} = 0,52; \quad \underline{2004}: \frac{653936}{941989} = 0,694.$$

Această tendință se consideră negativă în condițiile unui grad scăzut de utilizare a capacităților de producție existente.

La fel, în loc de rata activelor curente sau rata imobilizărilor se mai poate de calculat corelația între AC și imobilizări:

$$\text{Corelatia} \cdot \text{int re} \cdot AC \cdot \text{si} \cdot \text{imobilizari} = \frac{AC}{ATL};$$

$$\underline{2003}: \frac{549674}{597098} = 0,92; \quad \underline{2004}: \frac{288053}{653936} = 0,44.$$

Acest indicator caracterizează corelațiile interne existente între elementele patrimoniului reflectate în activul bilanțului. Nivelul de 44% în an.2004 determină scăderea tendinței rotației patrimoniului întreprinderii și astfel mijloacele bănești nu se eliberează.

Structura activelor întreprinderii se caracterizează printr-o rată medie a patrimoniului cu destinație de producție. Astfel, ponderea mijloacelor fixe și stocurilor de mărfuri și materiale constituie 60% în a.2003 în suma totală a activelor, iar în a.2004 se observă o creștere cu 6% în urma majorării mijloacelor fixe (MF), ceea ce contribuie la sporirea volumului activității.

$$\text{Rata} \cdot \text{patrimoniului} \cdot \text{cu} \cdot \text{destinatie} \cdot \text{de} \cdot \text{productie} = \frac{MF + \text{Stocuri} \cdot \text{de} \cdot \text{marfuri} \cdot \text{si} \cdot \text{materiale}}{\text{Total} \cdot \text{active}};$$

$$\underline{2003}: \frac{794507 - 202056 + 99281}{1146772} = 0,60; \quad \underline{2004}: \frac{856692 - 205301 + 27171}{941989} = 0,66.$$

În afară de aceasta, se ivește o tendință pozitivă a creșterii compoziției tehnice. Raportul între mijloace fixe și active curente a crescut de la 1,08 la 2,26.

$$\text{Coeficientul} \cdot \text{compoziției} \cdot \text{tehnice} \cdot \text{a} \cdot \text{int reprinderii} = \frac{MF}{AC};$$

$$\underline{2003}: \frac{794507 - 202056}{549674} = 1,08; \quad \underline{2004}: \frac{856692 - 205301}{288053} = 2,26.$$

Analiza activelor pe termen lung

Examinînd mai detaliat activele pe termen lung observăm că ponderea cea mai mare (circa 99%) în componența lor revin mijloacelor fixe. Totodată se observă o diminuare a cotei mijloacelor

fixe noi intrate în valoarea totală a mijloacelor fixe existente la sfârșitul perioadei raportate. Astfel, în anul 2004, în cadrul mijloacelor fixe existente la sfârșitul perioadei, 13 % reprezintă obiecte noi.

$$\text{Coeficientul de reinnoire a MF} = \frac{\text{Intrari de MF in perioada raportata}}{\text{Valoarea de inventar a MF la sfirsitul perioadei}}$$

$$\underline{2003}: \frac{159886}{794507} = 0,2; \quad \underline{2004}: \frac{114241}{856692} = 0,13.$$

Un grad înalt de reinnoire a mijloacelor fixe duce la îmbunătățirea compoziției tehnologice a mijloacelor fixe, însă diminuarea acestui indicator nu influențează pozitiv asupra randamentului mijloacelor fixe. Astfel, după efectuarea calculelor observăm o ușoară diminuare de la 27% în a.2003 la 25% în a.2004.

$$\text{Compozitia tehnologica a MF} = \frac{\text{Masini, utiaje, instalatii de transmisie}}{\text{Total MF}};$$

$$\underline{2003}: \frac{211502}{794507} = 0,27; \quad \underline{2004}: \frac{212328}{856692} = 0,25.$$

Accelerarea procesului de reinnoire acționează pozitiv din punct de vedere al integrității și calității potențialului tehnic disponibil. Astfel, în a.2004 a scăzut coeficientul de uzură a mijloacelor fixe de la 25,4% la 24%.

$$\text{Coeficientul de uzura acumulata} = \frac{\text{Uzura acumulata}}{\text{Valoarea de inventar a MF}};$$

$$\underline{2003}: \frac{202056}{794507} = 0,254; \quad \underline{2004}: \frac{205301}{856692} = 0,24.$$

Invers coeficientului de uzură a mijloacelor fixe este coeficientul de utilitate. În cazul nostru, coeficientul dat a crescut de la 75% la 76% în a.2004, ceea ce ne reflectă o stare funcțională mai bună a mijloacelor fixe în anul curent.

$$\text{Coeficientul de utilitate} = \frac{\text{Valoarea de inventar} - \text{Uzura acumulata}}{\text{Valoarea de inventar a MF}};$$

$$\underline{2003}: \frac{794507 - 202056}{794507} = 0,75; \quad \underline{2004}: \frac{856692 - 205301}{856692} = 0,76.$$

Analiza activelor curente

Datele din tabelul 1 reflectă o scădere a activelor curente cu 47,6% ca volum valoric și o reducere cu 17,3% ca pondere.

De asemenea, scad cu 22,9% vânzările nete. Ca rezultat, datele bilanțului contabil denotă o scădere a ratei stocurilor în suma activelor de la 8,66% la 2,8%, iar în suma activelor curente – de la 18% la 9,4%, ceea ce contribuie la accelerarea rotației activelor.

$$Rata \cdot stocurilor \cdot de \cdot marfuri \cdot si \cdot materiale = \frac{Stocuri \cdot de \cdot marfuri \cdot si \cdot materiale}{Total \cdot active \cdot curente};$$

$$\underline{2003}: \frac{99281}{549674} = 0,18; \quad \underline{2004}: \frac{27171}{288053} = 0,094.$$

Totodată se remarcă o scădere considerabilă a ratei creanțelor. Ponderea decontărilor cu debitorii în suma activelor curente a scăzut pe parcursul anului 2004 de la 56% la 22%. Aceasta înseamnă că se respectă condițiile disciplinei de plată din partea clienților și efortul depus de întreprindere privind colectarea datoriilor este considerat ca suficient.

$$Rata \cdot creantelor = \frac{Creante}{Total \cdot AC};$$

$$\underline{2003}: \frac{309154}{549674} = 0,56; \quad \underline{2004}: \frac{64976}{288053} = 0,22.$$

În perioada raportată s-a mărit considerabil mărimea absolută și relativă a celor mai mobile active curente. Deci, se constată o creștere a cotei mijloacelor bănești în suma activelor curente de la 25,28% la 67,6%, ceea ce influențează pozitiv lichiditatea bilanțului contabil.

Analiza activelor nete

Evoluția patrimoniului, format pe seama surselor proprii de finanțare, este prezentat în tabelul 2.

Calculul patrimoniului net

Tab.2

	Indicatori	La 31.12.2000	La 31.12.2001	Modificarea, ±
1	Total Active	1146772	941989	-204783
2	Datorii pe termen scurt	240870	113045	-127825
3	Active nete (patrimoniul net)	905902	828944	-76958

$$Active \cdot nete = Total \cdot Active - Total \cdot Datorii;$$

$$\underline{2003}: 1146772 - 0 - 240870 = 905902; \quad \underline{2004}: 941989 - 0 - 113045 = 828944.$$

Din datele prezentate în tabel se constată o diminuare a activelor nete în perioada raportată cu 76958 lei în comparație cu anul precedent, ceea ce ne reflectă incapacitatea întreprinderii „Inmacom Didactic” de a face față obligațiunilor asumate.

Analiza activelor curente nete

Analiza situației patrimoniale în mod consecvent se completează cu aprecierea asigurării întreprinderii cu mijloace circulante proprii, efectuată în tabelul 3.

Aprecierea asigurării întreprinderii cu active curente nete

Tab.3

	Indicatori	La 31.12.2000	La 31.12.2001	Modificarea, ±
--	------------	---------------	---------------	----------------

1	Active curente	549674	288053	-261621
2	Datorii pe termen scurt	240870	113045	-127825
3	Active curente nete	308804	175008	-133796
4	Nevoia de fond de rulment	169818	-19601	-189419
5	Trezoreria	138986	194609	55623

$$Active \cdot curente \cdot nete = Active \cdot curente - Datorii \cdot pe \cdot termen \cdot scurt = (CP - DTL) - ATL ;$$

$$2003: 549674 - 240870 = 905902 + 0 - 597098 = 308804 ;$$

$$2004: 288053 - 113045 = 828944 + 0 - 653936 = 175008 .$$

Valoarea negativă a FRN reflectă existența greutăților în finanțarea activității, ceea ce poate duce la înregistrarea pierderilor semnificative. Resursele permanente nu acoperă integral nevoile permanente.

Pentru aprecierea echilibrului financiar la întreprindere se mai calculează și nevoia de fond de rulment, care reflectă suma netă necesară finanțării activității curente.

$$NFR = AC(exclusiv \cdot MB) - DTS ;$$

$$2003: (549674 - 138986) - 240870 = 169818 ;$$

$$2004: (288053 - 194609) - 113045 = -19601 .$$

Nevoia de fond de rulment negativă reflectă respectarea regulii echilibrului financiar: resursele temporare acoperă nevoile temporare – situație favorabilă pentru întreprindere. Analizând cele două perioade, vedem ca NFR a scăzut în a.2004 față de a.2003 cu 189419 lei.

La fel un indicator care ne reflectă situația patrimonială este trezoreria – suma mijloacelor bănești aflate în casieria și conturile bancare ale întreprinderii.

$$T = FRN - NFR ;$$

$$2003: 308804 - 169818 = 138986 ; \quad 2004: 175008 - (-19601) = 194609 .$$

Valoarea pozitivă a trezoreriei arată că FRN acoperă necesitățile curente ale întreprinderii.

Analiza generală a structurii surselor de finanțare a activelor

În cursul anului 2004 au avut loc modificări în structura surselor de finanțare a patrimoniului întreprinderii, care sunt generalizate în tabelul 4.

Componența și structura surselor de finanțare a activelor întreprinderii „Inmacom Didactic”

Tab.4

	Categoriile de surse de finanțare	La 31.12.2003		La 31.12.2004	
		Suma	%	Suma	%
1	Capital propriu	905902	79	828944	88
2	Capital permanent	905902	79	828944	88

3	Datorii pe termen scurt	240870	21	113045	12
4	Total Pasiv	1146772	100	941989	100

Din datele prezentate în tabel vedem că întreprinderea are un nivel destul de înalt al independenței financiare a întreprinderii de resursele împrumutate atrase. Această concluzie rezultă din faptul că în structura pasivelor absolut prevalează sursele proprii de finanțare. Astfel, în a.2003 capitalul propriu a constituit 79% iar în a.2004 – 88% din totalul surselor de formare a patrimoniului. Astfel, în dinamică se observă modificarea proporției în direcția majorării cotei resurselor proprii, ceea ce corespunde și chiar depășește nivelul de siguranță (50%).

$$\text{Coeficientul de autonomie} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Total valuta bilanțului}};$$

$$\underline{2003}: \frac{905902}{1146772} = 0,79; \quad \underline{2004}: \frac{828944}{941989} = 0,88.$$

De asemenea, ca substituenți ai coeficientului de autonomie pot fi calculați următorii indicatori:

$$\text{Coeficientul de atragere a surselor împrumutate} = \frac{\text{Datorii pe termen lung și scurt}}{\text{Total valuta bilanțului}};$$

$$\underline{2003}: \frac{0 + 240870}{1146772} = 0,21; \quad \underline{2004}: \frac{0 + 113045}{941989} = 0,12.$$

După cum observăm se micșorează rata atragerii surselor împrumutate (de la 21% până la 12%), respectiv se micșorează și coeficientul corelației între sursele proprii și cele împrumutate devine subraunitar.

$$\text{Coeficientul corelației între sursele împrumutate și proprii} = \frac{\text{Datorii pe termen lung și scurt}}{\text{Capital propriu}}$$

$$\underline{2003}: \frac{0 + 270870}{905902} = 0,26; \quad \underline{2004}: \frac{0 + 113045}{828944} = 0,13.$$

Calculând acest indicator vedem că în a.2003 suma mijloacelor atrase ce revin la 1 leu capital propriu este de 0,26, iar în a.2004 ea scade esențial, fiind de 0,13.

Această situație este normală pentru întreprindere, situația financiară a ei nefiind riscantă.

$$\text{Rata solvabilității generale} = \frac{\text{Total valuta bilanțului}}{\text{Datorii pe termen lung și scurt}};$$

$$\underline{2003}: \frac{1146772}{0 + 240870} = 4,76; \quad \underline{2004}: \frac{941989}{0 + 113045} = 8,33.$$

Analizând rata solvabilității generale, constatăm că gradul de acoperire a surselor împrumutate cu activele totale de care dispune întreprinderea crește de la 4,76%, în a.2003, la 8,33% în a.2004.

Înlocuind în raportul de mai sus mijloacele împrumutate (datoriile pe termen lung și scurt) cu valoarea capitalului propriu obținem rata generală de acoperire a capitalului propriu, care în a.2003 va fi de 126%, iar în a.2004 se observă o scădere ușoară – 114%, ceea ce semnifică că, în anul 2004 114 din activele patrimoniului se finanțează prin atragerea mijloacelor împrumutate.

$$\text{Rata generală de acoperire a capitalului propriu} = \frac{\text{Total valuta bilanțului}}{\text{Capital propriu}};$$

$$\underline{2003}: \frac{1146772}{9059002} = 1,26; \quad \underline{2004}: \frac{941989}{828944} = 1,14.$$

Ca concluzie spunem că situația întreprinderii „Inmacom Didactic”, privind independența financiară a devenit mai favorabilă în comparație cu anul precedent.

3.2.1 Analiza capitalului propriu

Datele din bilanțul contabil denotă faptul că mărimea capitalului propriu al întreprinderii „Inmacom Didactic” a suferit mici modificări, diminuându-se cu 93219 lei față de perioada precedentă. Cota cea mai mare în componența surselor proprii de finanțare îi revine capitalului statutar. Menționez că nivelul de achitare a capitalului statutar, care este suficient pentru întreprinderea noastră, și gradul de retragere a lui (0%) demonstrează o situație favorabilă.

De asemenea, mărimea capitalului statutar în documentele de constituire este nelimitat și în rapoartele financiare ale întreprinderii coincide cu suma mijloacelor depuse în realitate de către acționari. Aceasta ne arată că nu sunt fondatori cu datorii.

$$\text{Nivelul de achitare a capitalului statutar} = \frac{\text{Capital statutar} - \text{Capital nevarsat}}{\text{Capital statutar}};$$

$$\underline{2003}: \frac{386562 - 0}{386562} = 1; \quad \underline{2004}: \frac{386562 - 0}{386562} = 1.$$

La fel se face și o comparare a mărimii capitalului statutar (CS) cu valoarea activelor nete. Nivelul supraunitar al raportului nominalizat indică respectarea cerințelor legislative (valoarea activelor nete ale întreprinderilor nu poate fi mai mică decât mărimea capitalului ei social)

$$\text{Corelația între activele nete și CS} = \frac{\text{Active nete}}{\text{Capital statutar}};$$

$$\underline{2003}: \frac{905902}{386562} = 2,34; \quad \underline{2004}: \frac{828944}{386562} = 2,14.$$

Din aceste date rezultă că la întreprinderea dată corelația dintre activele nete și capitalul statutar este favorabilă. Astfel la finele anului precedent activele nete au depășit valoarea capitalului

statutar de 2,34 ori, iar la finele perioadei de gestiune curente de 2,14 ori, observându-se o mică diminuare.

În practica mondială pentru aprecierea modului de amplasare a capitalului propriu acceptat de conducerea întreprinderii, de obicei se calculează și se interpretează următorul indicator:

$$\text{Capacitatea de manevrare a CP} = \frac{\text{Active curente nete}}{\text{Capital propriu}};$$

$$\underline{2003}: \frac{308804}{905902} = 0,34; \quad \underline{2004}: \frac{175008}{828944} = 0,21.$$

Coeficientul dat apreciază gradul flexibilității CP. Deci, rezultă că capitalul propriu al Î.S. C.I. „Inmacom Didactic” are o capacitate de manevrare destul de scăzută. În plus în dinamică s-a evidențiat o tendință negativă de scădere a ratei de manevrare. Dacă în anul precedent 34% din valoarea totală a capitalului propriu s-au aflat sub o formă ce permite manevrarea, atunci la sfârșitul anului de gestiune – numai 21%. Menținerea acestei tendințe în viitor va defavoriza performanțele economico-financiare ale întreprinderii. La contractarea împrumuturilor pe termen lung se mai calculează rata solvabilității patrimoniale, care exprimă nivelul de garanție pentru creditorii cu privire la posibilitatea recuperării sumelor împrumutate:

$$\text{Rata solvabilității patrimoniale} = \frac{\text{Capital statutar}}{\text{Capital permanent}};$$

$$\underline{2003}: \frac{386562}{905902} = 0,42; \quad \underline{2004}: \frac{386562}{828944} = 0,47.$$

După efectuarea calculelor observăm că aceste rate sînt medii și se află în creștere.

3.3 Analiza lichidității

Lichiditatea bilanțului contabil reprezintă capacitatea întreprinderii de ași achita datoriile pe termen scurt, iar lichiditatea activelor – capacitatea de a se transforma în mijloace bănești fără pierderea valorii lor. Insuficiența lichidității bilanțului contabil generează incapacitatea întreprinderii de a plăti datoriile sale pe termen scurt, ceea ce poate duce la vânzarea investițiilor pe termen lung, activelor și în cele din urmă, la faliment.

În funcție de componența numărătorului formulei obținem următorii coeficienți ce reflectă un grad diferit de lichiditate, reflectați în tabelul 5.

Calculul coeficienților lichidității

Tab.5

Indicatorii	La 31.12.2004	La 31.12.2003
Coeficientul lichidității absolute	$\frac{194609}{113045} = 1,72$	$\frac{138986}{240870} = 0,58$
Coeficientul lichidității intermediare	$\frac{194609 + 64976}{113045} = 2,29$	$\frac{138986 + 309154}{240870} = 1,86$

Coeficientul lichidității absolute	$\frac{288053}{113045} = 2,55$	$\frac{549674}{240870} = 2,28$
------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Nivelul coeficientului lichidității absolute arată că la începutul perioadei întreprinderea „Inmacom Didactic”, dispunând de resurse bănești, a fost capabilă să-și achite 58% din datoriile pe termen scurt, iar la finele anului 2004 acest coeficient s-a ridicat până la 172%. Aceste valori sunt cu mult mai mari decât nivelul optim al coeficientului analizat (0,2) și indică capacitatea întreprinderii de a-și achita datoriile.

$$\text{Coeficientul lichidității absolute} = \frac{MB}{\text{Datorii pe termen scurt}}$$

Sporirea coeficientului lichidității intermediare de 1,23 ori (2,29:1,86) a fost condiționată de creșterea mijloacelor în decontările cu debitorii. Valoarea acestui indicator arată că, mobilizând mijloacele bănești și creanțele, întreprinderea este capabilă să achite respectiv 186% și 229% din datoriile sale pe termen scurt. Valoarea acestui indicator este cu mult mai mare decât nivelul optim (0,7) și în asemenea condiții întreprinderea poate conta să primească un credit comercial pe termen scurt.

$$\text{Coeficientul lichidității intermediare} = \frac{MB + \text{Investiții pe TS} + \text{Creanțe pe TS}}{\text{Datorii pe termen scurt}}$$

Valorile coeficientului total de achitare arată că întreprinderea atât la începutul, cât și la sfârșitul perioadei raportate este capabilă să-și achite datoriile sale numai mobilizând toate activele curente. În acest caz solvabilitatea întreprinderii este asigurată.

$$\text{Coeficientul total de achitare} = \frac{\text{Active curente}}{\text{Datorii pe termen scurt}}$$

Ca concluzie putem spune că întreprinderea este solvabilă.

3.4 Analiza fluxurilor bănești

În anul de gestiune încasările de mijloace bănești (MB) rezultate din activitatea operațională au constituit 55623 lei, fiind un rezultat pozitiv pentru întreprindere.

Mărimea coeficientului suficienței fluxurilor bănești constituie -0,77. Aceasta arată că în decursul anului 2004 nu erau suficiente MB primite de întreprinderea analizată din activitatea operațională.

$$\text{Coef. suficienței MB} = \frac{\text{Suma MB obținută în urma activității operaționale în perioada raportată}}{\text{Procurarea ATL + Sporirea stocurilor de marfuri și materiale + Plata dividendelor}}$$

$$\underline{2003}: \frac{(10984)}{0 + (99281 - 84337) + 0} = \frac{(10984)}{14944} = -0,73;$$

$$\underline{2004}: \frac{55623}{27171 - 99281} = \frac{55623}{-72110} = -0,77.$$

În anul 2004 mărimea coeficientului de reinvestire a MB este egală cu 7%. Luînd în considerare faptul că valoarea coeficientului în mărime de 8-10% se consideră satisfăcătoare, întreprinderea „Inmacom Didactic” trebuie să caute rezerve de sporire a aflurilor de MB din activitatea de bază.

$$\text{Coeficientul} \cdot \text{reinvestirii} \cdot \text{MB} = \frac{\text{Suma} \cdot \text{MB} \cdot \text{obtinuta} \cdot \text{în} \cdot \text{urma} \cdot \text{activitatii} \cdot \text{operationale} - \text{Dividende} \cdot \text{platite}}{\text{Total} \cdot \text{active} - \text{Datorii} \cdot \text{pe} \cdot \text{termen} \cdot \text{scurt}};$$

$$\underline{2003}: \frac{(10984) - 0}{1146772 - 240870} = \frac{(10984)}{-94098} = 0,11;$$

$$\underline{2004}: \frac{55623 - 0}{941989 - 113045} = \frac{55623}{828944} 0,07.$$

3.5 Analiza rotației activelor

Indicatorii utilizării activelor reprezintă o caracteristică importantă a eficienței utilizării potențialului financiar al întreprinderii (tabelul 6).

Calculul coeficienților utilizării eficiente a activelor

Tab.6

	Indicatori	2004	2003
1	Volumul vânzărilor, mii lei	1325515	1716536
2	Valoarea medie a activelor, mii lei	1044380,5	972073
3	Numărul de rotații a activelor (rd.1:rd.2)	1,27	1,76
4	Valoarea medie a MF	825599,5	714564
5	Coef.exploatării MF (nr.de rotații a MF) (rd.1:rd.4)	1,6	2,4
6	Valoarea medie a AC, mii lei	41886,5	438155,5
7	Numărul de rotații al AC (rd.1:rd.6)	3,16	3,9
8	Costul vânzărilor, mii lei	959523	963066
9	Valoarea medie a stocurilor de mărfuri și materiale	63226	91809
10	Nr. de rotații al stocurilor de mărfuri și materiale (rd.8:rd.9)	15,17	10,5
11	Valoarea medie a creanțelor	187065	161755
12	Nr. de rotații a creanțelor (rd.1:rd.11)	7,08	10,6
13	Durata de rotație a creanțelor, zile (360: rd.12)	50,85	34

Modificarea numărului de rotații al activelor semnifică că la întreprindere a avut loc o reducere a duratei de rotație a lor: numărul de rotații a scăzut de la 1,76 în a.2000 până la 1,27 în a.2004.

Valoare activelor curente din anul 2002 vezi în anexa 2.

$$\text{Coeficientul} \cdot \text{numarului} \cdot \text{de} \cdot \text{rotatii} \cdot \text{al} \cdot \text{activelor} = \frac{\text{Vinzari} \cdot \text{nete}}{\text{Valoarea} \cdot \text{medie} \cdot \text{a} \cdot \text{activelor}} ;$$

$$\underline{2003}: \frac{1716536}{(797374 + 1146772) \div 2} = \frac{1716536}{972073} = 1,76 ;$$

$$\underline{2004}: \frac{1325515}{(1146772 + 941989) \div 2} = \frac{1325515}{1044380,5} = 1,27 .$$

Valoarea activelor din anul 2002 vezi în anexa 2.

În această perioadă se înregistrează o diminuare a nivelului eficienței de utilizate a activelor. Factorul de bază care a condiționat aceasta este încetinirea duratei de rotație a activelor curente (de la 3,9 în a.2003 la 3,16 în a.2004), care la rândul său a fost cauzată de creșterea esențială a perioadei de încasare a creanțelor.

$$\text{Durata} \cdot \text{de} \cdot \text{rotatie} \cdot \text{a} \cdot \text{creantelor} = 360 \div \frac{\text{Vinzari} \cdot \text{nete}}{\text{Valoarea} \cdot \text{medie} \cdot \text{a} \cdot \text{creantelor}} ;$$

Valoarea creanțelor din anul 2002 vezi în anexa 2.

Numărul de rotații al creanțelor este mai mic cu 3,52 decât nivelul atins în anul precedent. Aceasta demonstrează că politica întreprinderii nu este suficient de strictă față de debitori.

Observăm din tabelul 6 că crește numărul de rotații al stocurilor de mărfuri și materiale (SMM): de la 10,5 la 15,17 în anul curent.

$$\text{Numarul} \cdot \text{de} \cdot \text{rotatii} \cdot \text{al} \cdot \text{SMM} = \frac{\text{Costul} \cdot \text{vinzarilor}}{\text{Valoarea} \cdot \text{medie} \cdot \text{a} \cdot \text{stocurilor} \cdot \text{de} \cdot \text{marfuri} \cdot \text{si} \cdot \text{materiale}}$$

Valoarea stocurilor de mărfuri și materiale pe anul 2002 vezi în anexa 2.

La fel scade și coeficientul explorării mijloacelor fixe, ceea ce semnifică că eficiența utilizării mijloacelor fixe scade:

$$\text{Coeficientul} \cdot \text{explorarii} \cdot \text{MF} = \frac{\text{Vinzari} \cdot \text{nete}}{\text{Valoarea} \cdot \text{medie} \cdot \text{de} \cdot \text{inventar} \cdot \text{a} \cdot \text{MF}} .$$

Valoarea mijloacelor fixe din anul 2002 vezi în anexa 2.

3.6 Analiza rentabilității

În economia de piață profitul constituie rațiunea de a fi a unei întreprinderi. Rentabilitatea reflectă capacitatea întreprinderii de a produce profit, sintetizând întreaga activitate economică a întreprinderii și prezentînd-o.

Indicatorii de bază care caracterizează eficiența activității întreprinderii „Inmacom Didactic” în perioada raportată sunt prezentați în tabelul 7.

Calculul coeficienților rentabilității

Tab.7

	Indicatori	2004	2003
1	Vânzări nete, mii lei	1325515	1716536
2	Profitul brut, mii lei	365992	753470
3	Rezultatul din activitatea operațională, mii lei	10745	408314
4	Profitul perioadei de gestiune pînă la impozitare, mii lei	10745	426390
5	Profitul net, mii lei	9346	325207
6	Valoarea medie a activelor, mii lei	1044380,5	972073
7	Valoarea medie a capitalului propriu, mii lei	867423	738853,5
8	Rata profitului brut, % (rd.2:rd.1)*100	27,61	43,89
9	Rata profitului operațional, % (rd.3:rd.1)*100	0,807	23,78
10	Rata rentabilității economice a activelor, % (rd.4:rd.6)*100	1,03	43,86
11	Rata rentabilității activelor (rd.5:rd.6)*100	0,89	33,45
12	Rata rentabilității financiare (rd.5:rd.7)*100	1,07	44,01

În perioada de bază se observă clar că s-a micșorat rata profitului brut, rata profitului operațional și rata rentabilității economice, la fel s-a produs o reducere a rentabilității financiare, ceea ce ne mărturisește despre micșorarea profitabilității producției fabricate și înrăutățirea utilizării activelor.

Astfel, în anul de gestiune din fiecare leu de vânzări s-au obținut 27,6 bani profit brut față de 43,89 bani în anul precedent, ceea ce ne vorbește despre o creștere relativă a costului vânzărilor.

$$Rata \cdot profitului \cdot brut = \frac{Profit \cdot brut}{Vinzari \cdot nete} * 100$$

$$\underline{2003}: \frac{753470}{1716536} * 100 = 43,89 ; \quad \underline{2004}: \frac{365992}{1325515} * 100 = 27,61$$

Dacă vom analiza profitul din activitatea operațională, acesta de asemenea a scăzut la fiecare leu de vânzări de la 23,78 la 0,807 bani, ceea ce mărturisește despre reducerea profitabilității producției fabricate.

$$Rata \cdot profitului \cdot operational = \frac{Rezultatul \cdot din \cdot activitatea \cdot operationala}{Vinzari \cdot nete} * 100$$

$$\underline{2003}: \frac{408314}{1716536} * 100 = 23,78 ; \quad \underline{2004}: \frac{10745}{1325515} * 100 = 0,807$$

Un alt indicator este rata profitul net, ce caracterizează capacitatea întreprinderii de a produce profit net din vânzări și reflectă profitul net obținut în medie pe întreprindere la un leu vânzări nete.

$$Rata \cdot profitului \cdot net = \frac{Pr \cdot ofit \cdot net}{Vinzari \cdot nete} * 100$$

$$\underline{2003}: \frac{325207}{1716536} * 100 = 18,95; \quad \underline{2004}: \frac{9846}{1325515} * 100 = 0,705$$

Analizînd acest indicator vedem că în anul precedent la un leu vânzări nete întreprinderea a obținut 18,95 bani profit mediu, iar în anul de gestiune a scăzut esențial pînă la 0,705 bani profit net. Diminuarea nivelului acestui indicator mărturisește despre o gestionare ineficientă a procesului de producție.

Datorită micșorării profitabilității producției, scăderii circulației activelor s-a diminuat și rentabilitatea economică de la 43,86% la 1,03%, adică fiecare leu depus în active a adus întreprinderii în anul de gestiune 1, 03 bani profit pînă la impozitare. Deci, întreprinderea trebuie să găsească rezerve de majorări a profitabilității producției și de accelerare a circulației activelor.

$$Rata \cdot rentabilitatii \cdot economice = \frac{Pr \cdot ofitul \cdot pina \cdot la \cdot impozitare}{Valoarea \cdot medie \cdot e \cdot activelor} * 100$$

$$\underline{2003}: \frac{426390}{(797374 + 1146772) \div 2} = \frac{426390}{972073} = 43,86;$$

$$\underline{2004}: \frac{10745}{(941989 + 1146772) \div 2} = \frac{10745}{1044380,5} = 1,03.$$

Valoarea activelor din anul 2002 vezi în anexa 2.

Trezește îngrijorare și micșorarea mărimii profitului net care, la rîndul său, a condus la scăderea rentabilității financiare.

$$Rata \cdot rentabilitatii \cdot financiare = \frac{Pr \cdot ofitul \cdot net}{Valoarea \cdot medie \cdot a \cdot capitalului \cdot propriu} * 100$$

$$\underline{2003}: \frac{325207}{(905902 + 571805) \div 2} * 100 = \frac{325207}{738853,5} * 100 = 44,01;$$

$$\underline{2004}: \frac{9346}{(828944 + 905902) \div 2} * 100 = \frac{9346}{867423} * 100 = 1,07.$$

Valoarea capitalului propriu din anul 2002 vezi în anexa 2.

Astfel observăm, că dacă în anul precedent fiecare leu de mijloace proprii a cîștigat 44,01 bani de profit net, în anul de gestiune curent doar 1,07 bani, avînd loc o diminuare considerabilă a rentabilității financiare a întreprinderii.

CONCLUZII

Sintetizând unele aspecte ale literaturii de specialitate, reglementările legislației în vigoare cu referire la modul de gestionare a activelor curente și analizând activitatea Î.S. C.I. „Inmacom Didactic” în domeniul respectiv, putem face concluziile respective.

La întreprinderea studiată scade totalul patrimoniului în anul de gestiune cu 17,85% față de anul precedent (2003). Această scădere se datorează diminuării activelor curente în totalul activelor. La fel se observă și o creștere a nivelului imobilizărilor.

În anul de gestiune, din diminuarea activelor nete, rezultă incapacitatea întreprinderii Î.S. C.I. „Inmacom Didactic” de a face față obligațiilor asumate.

În întreprindere nu s-au înregistrat suficiente mijloace bănești pe parcursul perioadei curente, și deci, pentru sporirea afluxului de mijloace bănești ea trebuie să caute rezerve.

Rotația activelor la întreprindere scade, înregistrându-se o diminuare a nivelului eficienței de utilizare a activelor.

Analiza situației patrimoniale se mai completează cu aprecierea asigurării întreprinderii cu mijloace circulante proprii. Astfel, analizând indicatorii corespunzători observăm că există greutate în finanțarea activității, ceea ce poate duce la înregistrarea de pierderi semnificative.

La întreprinderea dată se respectă numai una din regulile echilibrului financiar și anume resursele temporare acoperă nevoile temporare, ceea ce pentru întreprindere reprezintă o situație favorabilă.

În ceea ce privește sursele de finanțare, întreprinderea respectivă înregistrează un nivel înalt al independenței financiare de resursele împrumutate. Astfel, suma capitalului propriu crește în totalul surselor de formare a patrimoniului.

Ca concluzie spunem că situația întreprinderii Î.S. C.I. „Inmacom Didactic” privind independența a devenit mai favorabilă în comparație cu anul precedent. Cu toate că capitalul propriu crește în totalul surselor de formare a patrimoniului, se constată o scădere a lui în datele bilanțului contabil în anul de gestiune curent (2004).

La fel scade în dinamică și rata de manevrare a capitalului propriu. Menținerea acestei tendințe va defavoriza pe viitor performanțele economico-financiare ale întreprinderii.

Analizând lichiditatea întreprinderii Î.S. C.I. „Inmacom Didactic” vedem că ea are capacitatea de a-și achita datoriile sale și poate conta să primească un credit comercial pe termen scurt. Astfel solvabilitatea întreprinderii este asigurată, adică ea este solvabilă.

În ceea ce privește rentabilitatea, analizând-o, vedem că se înregistrează o scădere, ceea ce mărturisește despre micșorarea profitabilității și înrăutățirea utilizării activelor.

BIBLIOGRAFIE

1. Legea Republicii Moldova cu privire la antreprenoriat si întreprinderi Nr.845-XII din 03.01.92.
2. Legea Republicii Moldova privind societățile pe acțiuni Nr.1134-XIII din 02.04.97
3. Brezeanu P., „Gestiunea financiară a întreprinderii”, Editura A.S.E., București, 2002
4. Brezeanu P., „Diagnostic financiar: instrumente de analiză financiară.”, Editura Economică, București, 2003.
5. Bran Paul, „Finanțele întreprinderii”, Editura Economică, București 1997
6. Vintilă Georgeta, „Gestiunea financiară a întreprinderii”, Editura Economică, București, 2000
7. Ciornîi Nicolae, „Economia firmelor contemporane”, Editura Prut Internațional, Chișinău, 2003
8. Roșca Petru, „Economia întreprinderii”, Chișinău, 2004
9. „Analiza Rapoartelor Financiare”, Chișinău, 2004
10. „Analiza statistică a activității economice și gestiunii financiare a întreprinderii”, București, 2001
11. Nederiță A., Țiriulinicov N., Paladi V., Gavriuliuc L., „Recomandări practice privind întocmirea notei explicative la Raportul financiar anual”, Contabilitatea și audit, №4/1999.